

Hollandse Arabier op vliegend tapijt

Door

Henk van Gelder, NRC Handelsblad

Toneel Jan Janszoon, de blonde Arabier, door Karim el Guennouni. Gezien: 19/2 in Klein Bellevue, Amsterdam. Tournee t/m 29/5. Inl 020-6260350, www.grunfeld.nl

***

Jan Janszoon bestond echt. Hij was een 17de-eeuwse Haarlemmer die als piraat op de wereldzeeën voer en in Marokko belandde, waar hij admiraal van de vloot en adviseur van de sultan werd. En ook moslim, al is de vraag of dat echt iets met een geloofsovertuiging te maken had. Karim el Guennouni gaat op de bekering niet verder in; hij vermeldt slechts dat Janszoon een zakmes ter hand nam, zijn voorhuid wegsneed en zodoende Marokkaan werd. De solovoorstelling Jan Janszoon, de blonde Arabier gaat vooral over 's mans omzwervingen en de exotische wereld waarin hij verzeild raakte.

El Gennouni, tevens lid van het theaterduo De Varkensfabriek, speelt een man die zegt Janszoons eerste stuurman te zijn geweest, maar door zijn Hollandse ondervrager wordt aangezien voor Janszoon zelf. Het is een goeddeels onbekend verhaal dat hij vertelt, en het spreekt danig tot de verbeelding. El Gennouni heeft samen met Viktor Meijer en regisseur Rik Hoogendoorn een tekst geschreven als een verhoor. De ondervraagde antwoordt in de vorm van flashbacks, met verschillende stemmen voor alle personages die daarin verschijnen. De opvallendste is de op uitbreiding van zijn harem beluste sultan die het Godfather-timbre van Marlon Brando heeft gekregen. Wel wordt de acteur af en toe geblokkeerd door een overdaad aan feiten in de tekst. Het evenwicht tussen de historische informatie en de theaterverbeelding is soms een beetje zoek. In de slotscène maakt El Gennouni het relaas over Jan Janszoon echter volledig los van de realiteit. Letterlijk zelfs, per vliegend tapijt.